

NATUURHISTORISCH MAANDBLAD

NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG

JAARGANG 102, 2013

COLUMN

A. Lenders: Onthoofd	.. II afl. 1
A. Lenders: Burlesque	.. II afl. 2
A. Lenders: Bad and bed bugs	.. II afl. 3
J. Burny: Louis	.. II afl. 4
A. Lenders: Klein	.. II afl. 5
A. Lenders: Haren	.. II afl. 8
M. Lejeune: Babel	.. II afl. 9
R. Kleukers: Overal beestjes	.. II afl. 10
A. Lenders: Het gaat niet meer om alle knickers	.. II afl. 11
A. Lenders: Krankzinnig	.. II afl. 12

NATUUR EN LANDSCHAP

A. Lenders: Het Scherpenzeel teruggegeven aan de Knoflookpad. Een voorbeeldproject van efficiënte samenwerking in natuurontwikkeling	... 79
H. de Mars: De Roer, een getemde wildebras	... 105
E. Colijn: Het 1000-soortenproject in Nationaal Park De Meinweg	... 229
G. van Dijk, K. Ettwig, A. Smolders, M. Jetten, B. Zhu, A. Pol & C. Fritz: Nieuwe bacterie in het hellingveen van de Brunsummerheide	... 340

FLORA EN VEGETATIE

N. Harle: Terrestrische varens: recente vondsten en oude verwarringen	... 85
F. Coolen: Ontwikkeling van flora en vegetatie in de Romeinenweerd op de langere termijn	... 99
H. van Buggenum & J. Hermans: De Roer als groeiplaats van waterplanten. Met bijzondere aandacht voor de Vlottende waterranonkel	... 122
J. Hermans: De zeggen van het Roerdal	... 149
J. Hermans: Landgoed Hoosden. Flora en vegetatie van een bijzonder elzenbroek	... 158
E. Lucassen, M. van Roosmalen, R. Aben, B. van der Linden & J. Roelofs: Gerichte experimentele herstelmaatregelen voor jeneverbesstruwelen in Limburg	... 191
G. Peeters: Hertshoornweegbree. Pekeladventief zonder pekel	... 197

WEEKDIEREN

G. Majoor, A. de Groot, J. Lever & B. Lever: De slakkenfauna van de Cannerberg. En een vergelijking met die van de Sint-Pietersberg	... 92
J. Hannen: In slakkengang langs de Roer. Een inventarisatie van landslakken in het Roerdal	... 145

INSECTEN EN ANDERE GELEEDPOTIGEN

M. Wallis de Vries: Het Spiegeldikkopje tussen hoop en vrees	... 1
F. Hustings: Een populatie Steppesprinkhanen bij Gennepe	... 12
H. van Buggenum & R. Geraeds: De libellen van Putbeek en Pepinusbeek. Een onderzoek naar de effecten van beekherstel en poelenaanleg	... 26
R. Geraeds: De libellen van de Vlootbeek. Libellen in een genormaliseerde laaglandbeek	... 45
A. Williams: Nieuwe vindplaatsen Reuzenhooiwagen	... 53
A. Lenders: Schapenteek parasiteert op Nachtzwaluw	... 64
J. Hermans & R. Geraeds: De libellenfauna van het natuurontwikkelingsgebied Hoosden	... 127
H. van Buggenum, R. Geraeds & W. Jansen: Het Roerdal als leefgebied voor sprinkhanen. Een actueel overzicht van soortenrijkdom, status, verspreiding en habitats	... 164
R. Geraeds & V. van Schaik: De status van de Kleine tanglibel langs de Roer	... 170

M. Wallis de Vries, D. Groenendijk & M. Huigens: Een beschermingsplan voor de Spaanse vlag in Limburg	177
R. Geraeds: Het Vliegend hert in de Meinweg	245
H. Wijnhoven & J. Noordijk: De Meinweg: hotspot voor hooiwagens	249
A. Williams & J. Hermans: Sprinkhanen van Crayhof. De sprinkhaanfauna in relatie tot de vegetatie	252
J. Cuppen & B. van Maanen: De waterkevers van de Meinweg. Een vergelijking tussen de waterkeverfauna van 1999 en 2012	257
J. Noordijk, J. Hermans & A. van Loon: Terreinbeheer voor mieren (Hymenoptera: Formicidae) in het Nationaal Park De Meinweg	266
R. Beenen: Na bijna honderd jaar weer een vondst van de Zwarte gaffelaardvlo in Nederland	271
A. Lenders & W. Jansen: Krekels van de Meinweg. Populatieontwikkelingen van deze specifiek habitatindexerende soorten	273
B. Aukema: De wantsen van Nationaal Park De Meinweg (Hemiptera: Heteroptera)	278
D. Tempelman, M. Sanabria & D. Kruijt: Schietmotten in de Meinweg	286
E. Colijn, T. Heijerman, O. Vorst, J. Cuppen, B. van Maanen, F. van Nunen & C. van de Sande: Kevers van de Meinweg (Coleoptera)	292
R. Geraeds & V. van Schaik: De Maanwaterjuffer in de Meinweg	311

VISSEN

A. Lenders & V. van Schaik: De Grote modderkruiper op Landgoed Hoosden. Een zoektocht naar de biologie van een geheimzinnige vis	6
R. Gubbels & M. Belgers: Monitoring van de vismigratie in de benedenloop van de Roer. Waargenomen vissoorten en migratiekalender	11
R. Gubbels: Prikken in het stroomgebied van de Roer. Verspreiding en voortplantingsfenologie van Beekprik, Rivierprik en Zeeprik in de Roer en zijbeken	132
Th. Belgers & R. Gubbels: Herintroductie van de Atlantische zalm in het Roersysteem. Overzicht van de resultaten van een meerjarig kweek- en uitzetprogramma	141
R. Gubbels: Ontwikkelingen in de visfauna van de Geleenbeek gedurende de periode 1900-2012. Deel 5: Een gestaag herstel naar een nieuwe vislevensgemeenschap	213

VOGELS

A. Lenders: Schapenteek parasiteert op Nachtzwaluw	64
E. van Asseldonk: Veranderingen in de broedvogelpopulatie van de Turfkoelen	153
S. van Rijn: Aalscholvers in het Geuldal; indicator of ongewilde predator	333

REPTIELEN EN AMFIBIEËN

I. Janssen, R. Geraeds, V. van Schaik, E. Gorse & L. Paulssen: De Ringslang in het Wormdal, een grensgeval	21
A. Lenders, H. van Buggenum & R. Geraeds: De status van de Heikikker in het Meinweggebied. Genetische diversiteit, oorzaken van achteruitgang en aanbevelingen voor het beheer	69
A. Lenders: Het Scherpenzeel teruggegeven aan de Knoflookpad. Een voorbeeldproject van efficiënte samenwerking in natuurontwikkeling	79
V. van Schaik: De Kamsalamander in het Herkenboscherbroek. Een eerste stap naar uitwisseling met de Meinweg	116
R. Gubbels: Waarnemingen aan de voortplanting van Vuursalamanders in het Bunderbos gedurende het voorjaar van 2009	184
A. Lenders & B. Kruyntjens: De Gladde slang terug op het Nederlandse deel van de Sint-Pietersberg	325
I. Janssen & M. Vossen: Opmars Ringslang zet door	330

ZOOGDIEREN

V. van Laar: Voerkistjes: een methode om het voorkomen van Eikelmuisen vast te stellen	35
V. Dijkstra: De Pallas' eekhoorn bij Weert	41
R. Janssen: Vleermuisen in Nationaal Park De Meinweg. Resultaten van een soortgroepgerichte inventarisatie in 2012	57
J. Pellekaan: De Boommarter terug in Limburg	67

GEOLOGIE, MINERALOGIE EN PALEONTOLOGIE

J. Jagt & E. Nieuwenhuis: Opmerkelijke Luiks-Limburgse Krijtfossielen: Deel 18. Een kans van één op de miljoen.....	195
R. Paulussen: Overstromingsgrind in het dal van de Grensmaas. Ontstaan en betekenis vanuit een landschapsarcheologisch perspectief	343

CULTUUR EN NATUURHISTORIE

P. Spreuwenberg: In Memoriam. Wim de Veen (1922-2012)	18
N. Harle: 100 jaar plantentuin van het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Deel 1: Oprichting en vroege ontwikkelingen	205
N. Harle: 100 jaar plantentuin van het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Deel 2: Naoorlogse jaren tot heden	317

BOEKBESPREKINGEN

O. Op den Kamp, 2013. Langs mijnen en groeven. 10 Natuurrondwandelingen door Zuid-Limburgs mijnverleden (G. Verschoor)	18
D. Hilbers, 2012. Crossbill Compact Kempen en Maasland (België) (O. Op den Kamp)	53
N. Ettema, 2010. Vijf wijstreservaten in Noord-Brabant (E. Meijs)	53
A. van Rijsewijk, 2012. Kansen voor de Heikikker (H. Heijligers)	54
C. Brochard, D. Groenendijk, E. van der Ploeg & T. Termaat, 2012. Fotogids larvenhuidjes van libellen (J. Hermans)	82
O. Op den Kamp, 2013. De Roer van bron tot monding. 28 rondwandelingen tussen Hoge Venen, Eifel en Roermond (R. Geraeds)	174
A. van den Bremer & L. Spier, 2011. Fotogids Korstmossen. Kennismaken met korstmossen (M. Lejeune)	314
M. Coesël, 2012. Wanhoop nooit aan vooruitgang. Brieven van Jac. P. Thijsse (G. Verschoor)	330
J. Smits & J. Noordijk, 2013. Heidebeheer - Moderne methoden in een eeuwenoud landschap (O. Op den Kamp)	350
D. Schoonhoven, 2013. Praktijkboek landschapsfotografie (H. Heijligers)	350

RECENT VERSCHENEN (door **G. Verschoor**)

C. van Noordwijk, J. Kuper, W. Floor-Zwart, K. Alders, H. Turin, T. Heijerman, B. Aukema, H. Siepel, 2012. Knelpunten voor loopkevers, wantsen en sprinkhanen in hellingschraallanden	54
M. Reemer, 2012. Basisrapport Rode lijst sprinkhanen en krekels	54
T. Loven, 2012. Zeldzame en schaarse broedvogels van Nederweert in 2011	82

ARTIKELN IN ALFABETISCHE VOLGORDE

B. Aukema: De wantsen van Nationaal Park De Meinweg (Hemiptera: Heteroptera)	278
E. van Asseldonk: Veranderingen in de broedvogelpopulatie van de Turfkoelen	153
R. Beenen: Na bijna honderd jaar weer een vondst van de Zwarte gaffelaardvlo in Nederland	271
Th. Belgers & R. Gubbels: Herintroductie van de Atlantische zalm in het Roersysteem. Overzicht van de resultaten van een meerjarig kweek- en uitzetprogramma	141
H. van Buggenum & R. Geraeds: De libellen van Putbeek en Pepinusbeek. Een onderzoek naar de effecten van beekherstel en poelenaanleg	26
H. van Buggenum, R. Geraeds & W. Jansen: Het Roerdal als leefgebied voor sprinkhanen. Een actueel overzicht van soortenrijkdom, status, verspreiding en habitats	164
H. van Buggenum & J. Hermans: De Roer als groeiplaats van waterplanten. Met bijzondere aandacht voor de Vlottende waterranonkel	122
E. Colijn: Het 1000-soortenproject in Nationaal Park De Meinweg	229
E. Colijn, T. Heijerman, O. Vorst, J. Cuppen, B. van Maanen, F. van Nunen & C. van de Sande: Kevers van de Meinweg (Coleoptera)	292
F. Coolen: Ontwikkeling van flora en vegetatie in de Romeinenweerd op de langere termijn.	99
J. Cuppen & B. van Maanen: De waterkevers van de Meinweg. Een vergelijking tussen de waterkeverfauna van 1999 en 2012.	257
G. van Dijk, K. Ettwig, A. Smolders, M. Jetten, B. Zhu, A. Pol & C. Fritz: Nieuwe bacterie in het veen van de Brunsummerheide	340
V. Dijkstra: De Pallas' eekhoorn bij Weert	41
R. Geraeds: De libellen van de Vlootbeek. Libellen in een genormaliseerde laaglandbeek	45
R. Geraeds: Het Vliegende hert in de Meinweg	245
R. Geraeds & V. van Schaik: De status van de Kleine tanglibel langs de Roer	170
R. Geraeds & V. van Schaik: De Maanwaterjuffer in de Meinweg	311
R. Gubbels: Prikken in het stroomgebied van de Roer. Verspreiding en voortplantingsfenologie van Beekprik, Rivierprik en Zeeprik in de Roer en zijbeken	132
R. Gubbels: Waarnemingen aan de voortplanting van Vuursalamanders in het Bunderbos gedurende het voorjaar van 2009	184
R. Gubbels: Ontwikkelingen in de visfauna van de Geleenbeek gedurende de periode 1900-2012. Deel 5: Een gestaag herstel naar een nieuwe vislevensgemeenschap	213
R. Gubbels & M. Belgers: Monitoring van de vismigratie in de benedenloop van de Roer. Waargenomen vissoorten en migratiekalender	111
J. Hannen: In slakkengang langs de Roer. Een inventarisatie van landslakken in het Roerdal	145

N. Harle: Terrestrische varen: recente vondsten en oude verwarringen.	85
N. Harle: 100 jaar plantentuin van het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Deel 1: Oprichting en vroege ontwikkelingen.	205
N. Harle: 100 jaar plantentuin van het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Deel 2: Naoorlogse jaren tot heden.	317
J. Hermans: De zeggen van het Roerdal.	149
J. Hermans: Landgoed Hoosden. Flora en vegetatie van een bijzonder elzenbroek.	158
J. Hermans & R. Geraeds: De libellenfauna van het natuurontwikkelingsgebied Hoosden.	127
F. Hustings: Een populatie Steppesprinkhanen bij Gennep.	12
J. Jagt & E. Nieuwenhuis: Opmerkelijke Luiks-Limburgse Krijtfossielen: Deel 18. Een kans van één op de miljoen....	195
I. Janssen, R. Geraeds, V. van Schaik, E. Goverse & L. Paulssen: De Ringslang in het Wormdal, een grensgeval.	21
I. Janssen & M. Vossen: Opmars Ringslang zet door.	330
R. Janssen: Vleermuizen in Nationaal Park De Meinweg. Resultaten van een soortgroepgerichte inventarisatie in 2012.	57
V. van Laar: Voerkistjes: een methode om het voorkomen van Eikelmuizen vast te stellen.	35
A. Lenders: Schapenteek parasiteert op Nachtzwaluw.	64
A. Lenders: Het Scherpenzeel teruggegeven aan de Knoflookpad. Een voorbeeldproject van efficiënte samenwerking in natuurontwikkeling.	79
A. Lenders, H. van Buggenum & R. Geraeds: De status van de Heikikker in het Meinweggebied. Genetische diversiteit, oorzaken van achteruitgang en aanbevelingen voor het beheer.	69
A. Lenders & W. Jansen: Krekels van de Meinweg. Populatieontwikkelingen van deze specifiek habitatindexerende soorten.	273
A. Lenders & B. Kruyentjens: De Gladde slang terug op het Nederlandse deel van de Sint-Pietersberg.	325
A. Lenders & V. van Schaik: De Grote modderkruiper op Landgoed Hoosden. Een zoektocht naar de biologie van een geheimzinnige vis.	6
E. Lucassen, M. van Roosmalen, R. Aben, B. van der Linden & J. Roelofs: Gerichte experimentele herstelmaatregelen voor jeneverbesstruwelen in Limburg.	191
G. Majoor, A. de Groot, J. Lever & B. Lever: De slakkenfauna van de Cannerberg. En een vergelijking met die van de Sint-Pietersberg.	92
H. de Mars: De Roer, een getemde wildebras.	105
J. Noordijk, J. Hermans & A. van Loon: Terreinbeheer voor mieren (Hymenoptera: Formicidae) in het Nationaal Park De Meinweg.	266
R. Paulussen: Overstromingsgrind in het dal van de Grensmaas. Ontstaan en betekenis vanuit een landschapsarcheologisch perspectief.	343
G. Peeters: Hertshoornweegbree. Pekeladventief zonder pekel.	197
J. Pellekaan: De Boomarter terug in Limburg.	67
S. van Rijn: Aalscholvers in het Geuldal; indicator of ongewilde predator?	333
V. van Schaik: De Kamsalamander in het Herkenboscherbroek. Een eerste stap naar uitwisseling met de Meinweg.	116
P. Spreuwenberg: In Memoriam. Wim de Veen (1922-2012).	18
D. Tempelman, M. Sanabria & D. Kruijt: Schietmotten in de Meinweg.	286
M. Wallis de Vries: Het Spiegeldikkopje tussen hoop en vrees.	1
M. Wallis de Vries, D. Groenendijk & M. Huigens: Een beschermingsplan voor de Spaanse vlag in Limburg.	177
A. Williams: Nieuwe vindplaatsen Reuzenhooiwagen.	53
A. Williams & J. Hermans: Sprinkhanen van Crayhof. De sprinkhaanfauna in relatie tot de vegetatie.	252
H. Wijnhoven & J. Noordijk: De Meinweg: hotspot voor hooiwagens.	249